

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

До 300-річчя від дня народження Г.С. Сковороди

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Випуск 12

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 9 від 21.09.2022 р.

ХАРКІВ – 2022

ББК 74.102.121
УДК 373.31: 811.161.2
МЗ4

Редакційна колегія

Довженко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ткаченко Л.П. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Коваленко О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті, координатор з наукової роботи факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ємець А.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Масюк О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Партола В.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
Протокол № 9 від 21.09. 2022 р.

Актуальні проблеми навчання і виховання молодших школярів. Матеріали наукової конференції студентів факультету початкового навчання: Збірник тез. – Вип. 12 / За заг. ред. Л.П. Ткаченко. – Харків: ХНПУ, 2022. – 48с.

У збірнику подано тези виступів на науково-практичній онлайн-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку культури мовлення, методики навчання української мови, сучасні проблеми вивчення дитячої літератури і методики літературного читання, навчання природничих і математичних дисциплін у початковій школі.

Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності та зміст несуть автори та їхні наукові керівники.

ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Петрова Анна

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор О. М. Іонова

Проблема розвитку мислення у молодших школярів є основним завданням Нової Української школи. З приходом дитини до школи, під впливом навчання починається перебудова всіх її пізнавальних процесів. Саме молодший шкільний вік є продуктивним у розвитку логічного мислення. Вже у початковій школі учні осягають основні прийоми логічного мислення такі, як порівняння, систематизація, узагальнення тощо.

Логічне мислення – це здатність мислити точно і послідовно, уникаючи суперечностей у своїх міркуваннях, і вміння розкривати логічні помилки.

Державним стандартом початкової загальної освіти передбачається підготовка різнобічно розвиненої, активної особистості, здібної до самостійних досліджень і відкриттів. Для досягнення цієї мети школа має розвинути у дитини пам'ять, увагу, уяву, логічне мислення, а саме навчити досліджувати, аналізувати та синтезувати, узагальнювати та сформулювати здатність приймати рішення, доводити та аргументувати власну думку. Логічно думати і є необхідною умовою покращення індивідуального розуму.

Психолого-педагогічні аспекти розвитку логічного мислення в навчально-виховному процесі учнів відображено у працях Ю. Бабанського, В. Беспалька, П. Гальперіна, В. Давидова, Є. Кабанової-Меллер, В. Паламарчук та інших вчених. Багато науковців звертають на необхідність враховувати у процесі навчання молодших школярів взаємозв'язок логічного мислення та творчого саморозвитку, також прийомів і технології розвитку логічного та критичного мислення, засвоєння школярами логічних дій та їх розумовим розвитком.

Зрозуміло, що саме навчання математики забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які позначаються через вміння вчитися, здатність логічно міркувати, вміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду математичної діяльності для вирішення повсякденних задач, вміння працювати в команді тощо.

З метою розвитку логічного мислення учнів початкової школи на уроках математики доцільно пропонувати пізнавальні завдання. Це дозволяє проектувати і розвивати творчої та розумової здібності учнів, а також здійснювати перехід від репродуктивної до продуктивно-творчої діяльності.

Пізнавальні завдання (так звані завдання з логічним навантаженням) вимагають зосередженості, напруження думки, істотних розумових зусиль. До таких завдань відносять вправи на підведення тих чи інших понять під визначення; завдання на з'ясування зв'язків між різними математичними об'єктами, на встановлення закономірності; вправи на знаходження відсутньої фігури, на виділення зайвого предмета серед даної множини; завдання на докази тощо.

Отже, пізнавальні завдання є дієвим інструментом розвитку в учнів логічного мислення.